

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2021-22

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΕΣΕΚ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: ΔΕΥΤΕΡΑ 16 ΜΑΪΟΥ 2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γ001

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: 135 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση, και μόνο για σχήματα, πίνακες, διαγράμματα κλπ.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

Η ώρα των αποφάσεων

Την ίδια ώρα που η ανθρωπότητα βρέθηκε μπροστά στην επιτακτική ανάγκη να αντιμετωπίσει μια παγκόσμια υγειονομική κρίση η οποία, όπως όλες οι πανδημίες, επηρέασε κάθε πτυχή της ζωής μας, το κλίμα γίνεται ολοένα και θερμότερο, κάνοντας ακόμη δυσκολότερη την καθημερινότητα, με έναν επίσης καταστροφικό αντίκτυπο στις συνθήκες στις οποίες ζούμε.

Τα τελευταία χρόνια έχει υπάρξει ιλιγγιώδης αύξηση των καταστροφών που σχετίζονται με την αλλαγή του κλίματος. Καταστροφές που στοιχίζουν ζωές, εκτοπίζουν ανθρώπους και κοστίζουν πολύ ακριβά. Το 2020 ήταν χρονιά-ρεκόρ, με κόστος δισεκατομμυρίων δολαρίων για τη χώρα μας, ενώ εάν κοστολογήσουμε το σενάριο της μη δράσης για την κλιματική αλλαγή, σύμφωνα με τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, Γιάννη Στουρνάρα, το συνολικό κόστος για την ελληνική οικονομία, μέχρι το 2100, είναι πιθανό να φτάσει τα 700 δισεκατομμύρια ευρώ.

Η περυσινή χρονιά ήταν η θερμότερη χρονιά όλων των εποχών σε παγκόσμιο επίπεδο. Ωστόσο, σύμφωνα με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, μέσα στα επόμενα τέσσερα χρόνια το ρεκόρ αυτό αναμένεται να καταρριφθεί, καθώς ο πλανήτης θα βιώσει ακόμη υψηλότερες θερμοκρασίες. Στόχος της Συμφωνίας του Παρισιού για το Κλίμα είναι να διατηρηθεί η παγκόσμια άνοδος της μέσης θερμοκρασίας στον 1,5 βαθμό Κελσίου. Σενάριο πλέον ανέφικτο, καθώς οι επιστήμονες πιθανολογούν πως το όριο αυτό αναμένεται να ξεπερασθεί έως το 2025.

Γι' αυτό και όλες οι κυβερνήσεις πρέπει να συνεργαστούν με στόχο τη μείωση των εκπομπών άνθρακα. Είναι πλέον σαφές ότι ο διαθέσιμος χρόνος ώστε να αποφευχθούν οι χειρότερες συνέπειες της κλιματικής αλλαγής έχει εξαντληθεί. Αν θέλουμε έναν βιώσιμο πλανήτη, πρέπει να δράσουμε τώρα. Αυτός είναι και ο λόγος που το 2021 έχει χαρακτηριστεί ως η πιο σημαντική χρονιά για τον αγώνα ενάντια στην κλιματική κρίση. Αγώνα για τη μείωση των παγκόσμιων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που συμβάλλουν στην υπερθέρμανση του πλανήτη, στη ρύπανση του αέρα και που συνεχώς αυξάνονται εδώ και δεκαετίες. Εξάιρεση ήταν το 2020, χρονιά κατά την οποία μειώθηκαν σημαντικά, χάρις στα lockdowns που επιβλήθηκαν λόγω κορωνοϊού. Αυτό ήταν και το αισιόδοξο στοιχείο σε μια δύσκολη χρονιά. Τα επίπεδα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης επανήλθαν σταδιακά μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων και αυτό αποτελεί σαφή απόδειξη ότι η επείγουσα και συλλογική δράση μπορεί να επιφέρει θετικές αλλαγές.

Στο χέρι μας είναι να ανακάμψουμε μετά την πανδημία και να απεξαρτηθούμε από τα ορυκτά καύσιμα, όπως ο άνθρακας, το πετρέλαιο και η βενζίνη, που αποτελούν βασικές πηγές ενέργειας μέχρι σήμερα για τις περισσότερες χώρες. Δεν θα είναι μόνο προς όφελος του περιβάλλοντος αλλά κυρίως προς όφελος της υγείας μας. Η παρατεταμένη έκθεση σε ρύπους που βρίσκονται στον αέρα εξαιτίας της χρήσης ορυκτών καυσίμων, προκαλεί σοβαρές ασθένειες, σύμφωνα με την επιστημονική κοινότητα – από αναπνευστικά μέχρι καρδιαγγειακά προβλήματα. Είναι βέβαιο πλέον ότι η υγεία μας εξαρτάται από την υγεία του πλανήτη, του κοινού μας σπιτιού.

Ο τρόπος που ζούμε, που καταναλώνουμε και παράγουμε βλάβη το κλίμα και τελικά τον οργανισμό μας. Από τα χημικά που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της καλλιέργειας

τροφίμων, τις ανθυγιεινές συνθήκες στην εκτροφή ζώων μέχρι την αυξημένη χρήση πλαστικών συσκευασιών και αυτοκινήτων. **Ο σεβασμός και η προστασία της φύσης είναι λοιπόν ζωτικής σημασίας για την ευημερία και την ασφάλειά μας.**

(απόσπασμα)

Σάρα Σιαμπλή, περιοδικό *BHMAgazino*, 06 Ιουνίου 2021

A.I. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

A.I.1. Να γράψετε περίληψη του πιο πάνω κειμένου, έκτασης 120 – 140 λέξεων. Το κείμενό σας πρόκειται να δημοσιευθεί στην εφημερίδα του σχολείου σας.

(μονάδες 8)

A.I.2. Να γράψετε **έναν (1)** τρόπο πειθούς και **ένα (1)** αντίστοιχο μέσο πειθούς που χρησιμοποιεί η συγγραφέας στη **δεύτερη (2^η)** παράγραφο. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 4)

A.I.3. Η συγγραφέας στην **έκτη (6^η)** παράγραφο υποστηρίζει τα ακόλουθα: «**Ο σεβασμός και η προστασία της φύσης είναι λοιπόν ζωτικής σημασίας για την ευημερία και την ασφάλειά μας.**»

Να αναπτύξετε το νόημα της πιο πάνω άποψης.

(Έκταση: 60 – 80 λέξεις)

(μονάδες 4)

A.I.4. Να γράψετε τα δομικά στοιχεία της **πέμπτης (5^{ης})** παραγράφου.

(μονάδες 3)

A.I.5. Να γράψετε **έναν (1)** τρόπο ανάπτυξης της **τέταρτης (4^{ης})** παραγράφου. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)

A.I.6. Να αντικαταστήσετε τις πιο κάτω υπογραμμισμένες λέξεις με **ένα (1) αντώνυμό** τους, διατηρώντας τον γραμματικό τους τύπο, ώστε να δίνεται η αντίθετη σημασία από αυτήν που έχουν στη συγκεκριμένη φράση:

α. [...] η επείγουσα και συλλογική δράση μπορεί να επιφέρει θετικές αλλαγές.

β. Σενάριο πλέον ανέφικτο, καθώς οι επιστήμονες πιθανολογούν [...]

(μονάδες 4)

A.I.7. Να γράψετε **ένα (1)** παράγωγο ουσιαστικό και **ένα (1)** παράγωγο επίθετο από το κάθε ένα από τα πιο κάτω ρήματα (να διευκρινίσετε ποιο είναι το ουσιαστικό και ποιο είναι το επίθετο):

ΡΗΜΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ	ΕΠΙΘΕΤΟ
παράγουμε		
βλάπτει		

(μονάδες 4)

A.II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

«Είναι πλέον σαφές ότι ο διαθέσιμος χρόνος ώστε να αποφευχθούν οι χειρότερες συνέπειες της κλιματικής αλλαγής έχει εξαντληθεί. Αν θέλουμε έναν βιώσιμο πλανήτη πρέπει να δράσουμε τώρα.»

Σε άρθρο σας που θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, να αναπτύξετε **δύο (2)** συνέπειες που βιώνει η ανθρωπότητα από την καταστροφή του περιβάλλοντος και να παρουσιάσετε τρόπους με τους οποίους το Σχολείο και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (Μ.Μ.Ε.) μπορούν να συμβάλουν στην καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης.

(Έκταση: 400 - 450 λέξεις)

Σημείωση: **ΝΑ ΜΗΝ ΑΝΑΓΡΑΦΕΙ ΤΙΤΛΟΣ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ.** Δεν επιτρέπεται να αναφέρετε το ονοματεπώνυμό σας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, το οποίο μπορεί να αποκαλύψει την ταυτότητά σας.

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

Να μελετήσετε τα παρακάτω κείμενα και να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

B1.

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Μανόλης Αναγνωστάκης, «Θεσσαλονίκη, Μέρης του 1969 μ.Χ.»

Στην οδό Αιγύπτου – πρώτη πάροδος δεξιά
Τώρα υψώνεται το μέγαρο της Τράπεζας Συναλλαγών
Τουριστικά γραφεία και πρακτορεία μεταναστεύσεως.
Και τα παιδάκια δεν μπορούνε πια να παίξουνε από
τα τόσα τροχοφόρα που περνούνε.

Άλλωστε τα παιδιά μεγάλωσαν, ο καιρός εκείνος πέρασε που ξέρατε
Τώρα πια δε γελούν, δεν ψιθυρίζουν μυστικά, δεν εμπιστεύονται,

Όσα επιζήσαν, εννοείται, γιατί ήρθαν βαριές αρρώστιες από τότε
Πλημμύρες, καταποντισμοί, σεισμοί, θωρακισμένοι στρατιώτες,
Θυμούνται τα λόγια του πατέρα: εσύ θα γνωρίσεις καλύτερες μέρες
Δεν έχει σημασία τελικά αν δεν τις γνώρισαν, λένε το μάθημα
οι ίδιοι στα παιδιά τους

Ελπίζοντας πάντοτε πως κάποτε θα σταματήσει η αλυσίδα
Ίσως στα παιδιά των παιδιών τους ή στα παιδιά των παιδιών
των παιδιών τους.

Προς το παρόν, στον παλιό δρόμο που λέγαμε, υψώνεται
η Τράπεζα Συναλλαγών

–εγώ συναλλάσσομαι, εσύ συναλλάσσεσαι αυτός συναλλάσσεται –

Τουριστικά γραφεία και πρακτορεία μεταναστεύσεως

–εμείς μεταναστεύουμε, εσείς μεταναστεύετε, αυτοί μεταναστεύουν –

Όπου και να ταξιδέψω η Ελλάδα με πληγώνει, έλεγε κι ο Ποιητής

Η Ελλάδα με τα ωραία νησιά, τα ωραία γραφεία,

τις ωραίες εκκλησιές

Η Ελλάς των Ελλήνων.

Ερώτηση Β1

Το ποιητικό υποκείμενο είναι επικριτικό απέναντι στην πραγματικότητα που βιώνει. Να αναπτύξετε **τρεις (3) λόγους** για τους οποίους τηρεί αυτή τη στάση. Τεκμηριώστε.

(μονάδες 12)

B2.

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κυριάκος Χαραλαμπίδης, «Στα στέφανα της κόρης του»

Είχε τριακόσια στρέμματα γης υπό κατοχήν
και τον πατέρα της στα βάθη της Ανατολής.

Θα παντρευόταν ευτυχώς ένα καλό παιδί.

Κατά την τελετή του μυστηρίου
δεν πρόσεξε κανένας τον πατέρα της.
Μπήκε απ' το νάρθηκα κρυφά και στάθηκε
πίσω από μια κολόνα και καμάρωνε.
Ύστερα σκούπισε με το μανίκι του
το ξεσκισμένο και φτωχό του δάκρυ.
Τον πήρανε για ηλίθιο του χωριού
και τον αφήκανε στην ησυχία του.

Τελειώνει ο γάμος, και να χαίρεστε τα στέφανα.
Παίρνουν κουφέτα και λουκούμια, μπαίνουν
καθένας στ' αυτοκίνητό του, χάνονται.

Ο στοργικός πατέρας πάει κι αυτός
στην Πράσινη Γραμμή, περνά σκυφτός
παίρνει ξανά τη θέση του στο χώμα.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κυριάκος Χαραλαμπίδης, «Ο αγνοούμενος»

Ο γέρος έδεσε το πόδι του από την καρέκλα
και σκόπευε να κοιμηθεί κατάχαμα στον Άδη,
όταν αντίκρισε το γιο του να του λέει:
«Πατέρα, μην πεθαίνεις, στάσου κι έρχομαι».

Πίσω από το βουνό μιλούσε ο γιος του
περιφραγμένος με τα σιδερά δικράνια*
και με καμπύλη μέση και με χέρια παραπτόμα.

«Πατέρα, ζω σου λέω, είμαι καλά.
Η δύναμή μου γίνεται μια σούπα κρέατος.
Πεινώ και τρέμω, αλλά δεν είναι τίποτα.
Ή, αν πεθαίνω, βρέχει – αρρώστια θα 'ναι.
Στο χέρι του φονιά μου να μετρώ χίλια αίματα.
Τη μύγα του θανάτου διώχνω, κλαίω κρυφά, σου στέλλω
την ύπαρξή μου να τη σκέπεις, όχι κλάματα, πατέρα».

Ο γέρος ανακάθισε στη μαύρη βράκα του
κι έβαλεν άγριο θρήνο γύρω γύρω.
Και το κατόρθωσε, για του παιδιού του το χατίρι,
λιθάρια ο θρήνος άσπρα κροκωτά* να γίνει.
Με το βαθύ αγωνίζεται παράθυρο και τόξο
να πιάσει τον αυγερινό, πόδι του γιου του.

Κυριάκος Χαραλαμπίδης, *Αχαιών Ακτή* (1977):
Ποιήματα 1961-2017, Αθήνα, Ίκαρος, 2019, σ. 129.

δικράνι= διχαλωτό γεωργικό εργαλείο, κατάλληλο για τον διαχωρισμό του άχυρου από το σιτάρι
κροκωτός= αυτός που έχει το χρώμα του φυτού κρόκος (ή ζαφορά), δηλαδή κίτρινο

Ερώτηση Β2

α. Να εξηγήσετε ποιο γεγονός προκαλεί την εξωλογική εμφάνιση του αγνοουμένου, σε κάθε ένα από τα δύο ποιήματα. Στη συνέχεια να παρουσιάσετε τις ενέργειες κάθε ενός από τους δύο αγνοουμένους, με αναφορές σε συγκεκριμένους στίχους από το κάθε ποίημα.

(μονάδες 6)

β. Να προσδιορίσετε:

- i. τη συναισθηματική κατάσταση του αγνοούμενου πατέρα κατά τον γάμο της κόρης του («Στα στέφανα της κόρης του») και **ένα (1) εκφραστικό μέσο** με το οποίο αυτή αποδίδεται και
- ii. τη συναισθηματική κατάσταση του ζωντανού πατέρα μετά από όσα ακούει από τον αγνοούμενο γιο του («Ο αγνοούμενος») και **ένα (1) εκφραστικό μέσο** με το οποίο αυτή αποδίδεται.

Να τεκμηριώσετε σε κάθε περίπτωση.

(μονάδες 4)

B3.

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Διδώ Σωτηρίου, «Οι νεκροί περιμένουν» (απόσπασμα)

Το σόι του πατέρα μου, που φιλοδοξούσε να δίνει στον κόσμο την εντύπωση της πιο μονιασμένης οικογένειας, ήταν στην πραγματικότητα χωρισμένο σε δυο αντιμαχόμενες μερίδες. Στη μια ανήκε η γιαγιά, ο θείος Θανάσης, η θεία Καλλιόπη κι ο πατέρας, γιατί ήταν όλοι τους παραλλαγές ενός ζωντανού, λαϊκού, εύθυμου και καλόκαρδου μοτίβου, στην άλλη ο θείος Αριστείδης και δυο άλλα πλούσια αδέρφια της γιαγιάς, ο θείος Περικλής κι ο θείος Ορέστης με τις οικογένειές τους. Η θεία Ερμιόνη βρισκόταν ανάμεσά τους, με το ένα πόδι εδώ και τ' άλλο εκεί.

Οι γυναίκες του θείου Περικλή και του θείου Ορέστη ήταν γνωστές στο Αϊντίνι για τις μεγάλες προίκες τους και την ψωροπερηφάνια τους. Είχαν κι οι δυο αρχαιοπρεπή ονόματα, όπως συνηθιζόταν στη Μικρασία. Ηλέκτρα έλεγαν τη μία, Ιώ την άλλη. Όταν τις έβλεπε η θεία Καλλιόπη να καταφάνουν τις Τετάρτες, με τις κόρες τους, ντούρες, ακατάδεχτες, με σουρωμένα τα χείλια τους, σα να ήταν σακουλίτσες με λίρες, έλεγε στη μητέρα:

– Μαίρη, ετοιμάσου να μαζέψεις δηλητήρια. Το αχμάκ-καραβάν έρχεται. Ωχ, τι έχεις ν' ακούσεις πάλι, που κάλεσες την Τακουή!

– Μα για να τις σοκάρω την κάλεσα, έλεγε η μητέρα, και τις έβαζε να καθίσουν κοντά στην Αρμένισσα γειτόνισά μας.

Η Τακουή που με την καλή, λαϊκή της καρδιά και την αφέλειά της δεν ξεχώριζε τις διαθέσεις τους, τις σκουντούσε με τον αγκώνα της σε κάθε αστείο της για να γελάσουν, αναποδογύριζε τα φλιτζάνια του καφέ να τους πει την τύχη τους, αράδιαζε χίλιες δυο συνταγές για τον έρωτα και την καλλονή, για το πώς λύνονται τα μάγια των ξελογιασμένων αντρών και πώς γεννιέται τ' αρσενικό παιδί.

Αυτές μειδιούσαν με τσιγκουνιά και στην πρώτη ευκαιρία άλλαζαν θέση. Έπιαναν κρυφά τη θεία Ερμιόνη και της έλεγαν:

- Μα επιτρέπεται στη Μαίρη να συναναστρέφεται γυναίκες τέτοιας κοινωνικής τάξεως!
Η θεία Καλλιόπη, έκλεινε τότε το μάτι και ψιθύριζε της μητέρας:
- Σουτ! ν' ακούσουμε τις αριστοκράτισσες που άλλο όργανο απ' τη χολή δεν έχουν. Μωρέ θύμισέ μου καμιά σόκιν ιστορία να την ξεφουρνίσω, να γελάσουμε με τα μουτσουνίσματά τους.
- Όχι, να χαρείς, θεία Καλλιόπη, της έλεγε η μητέρα. Φτάνει για σήμερα. Πες, καλύτερα, την ερωτική περιπέτεια του καπτάν Μαθιού με την εγγλέζα λαίδη. Αυτή θα τους αρέσει.
- Κι η θεία Καλλιόπη άρχιζε τη διήγηση με ευθυμία και μιμόταν τις νευρικές χειρονομίες και τη φωνή του άτυχου καπτάν Μαθιού, που ήταν ένας караβοτσακισμένος θαλασσόλυκος κι έγινε ύστερα στεριανός κι άραξε στο Αϊντίνι, κοντά σ' έναν αδερφό του, γιατί είχε πάθει καταρράχτη και στα δυο του μάτια. Του καπτάν Μαθιού τις φανταστικές ιστορίες τις ρουφούσε όλο το Αϊντίνι, σα να ήταν νόστιμα θαλασσινά. Μα εκείνη που τις αξιοποιούσε πραγματικά ήταν η θεία Καλλιόπη. Όταν περνούσε καμιά φορά απ' το σπίτι της ο καπτάν Μαθιός να πει το καφεδάκι του, τον κούρντιζε να της πει τον ερωτά του με την εγγλέζα λαίδη.
- Έχ, μωρέ Καλλιόπ', έκανε κείνος, δε μ' πιστεύ'ς γιατί ως φαίνεται δεν τούνι ξέρ' η αφεντιά σ' τι εξαπουδός είναι ου έρωντας. Αλησμονάς πως τότες τόλιγι η καρδιά τ' Μαθιού κι τα πουντίκια των χεριώνε τ' φουσκώνανι σα σιδερ'κά κι έβραζε η νιότ' στα γαίματά τ' κι έκανε μοναχόζιτ' για ικατό εγγλέζ' ναυάρχ'...

Ερώτηση Β3

Ο κόσμος των προσώπων του αφηγήματος διέπεται από διάφορες αντιθέσεις. Να εντοπίσετε **δύο (2) από αυτές** και να τις σχολιάσετε.

(μονάδες 8)

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ
ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ